

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.20.174/2015/4.szám

A Kúria dr. Makai-Kis László jogtanácsos által képviselt felperesnek - a Dr. Török Ferenc Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Török Ferenc ügyvéd, által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű - VI-VII. rendű alperesek jogutódai a II. és V. rendű alperesek - és VIII. rendű alperesek ellen tulajdonjog megállapítása és más igények iránt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságon 8.P.XV.21.207/2005. szám alatt megindított, majd a Fővárosi Bíróság 2007. március 27-én kelt 44.Pf.637.518/2006/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú ítélet ellen az I-VIII. rendű alperesek részéről 23. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2015. október 14. napján megtartott - tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 44.Pf.637.518/2006/5. számú jogerős ítéletének a VI. és VII. rendű alperes által a földhasználati jog ellenértéke iránt előterjesztett - jogutódaikként a II. és V. rendű alperes által fenntartott - viszontkeresetet elutasító rendelkezését hatályában fenntartja,

ezt meghaladó részében - az elsőfokú ítéletre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot utasítja új eljárásra és új határozat hozatalára.

Kötelezi a II. és V. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 80.000 (Nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A Kúria a felperes, valamint az I-V. és VIII. rendű alperes felülvizsgálati eljárással felmerült további költségét 100.000 (Százezer)-100.000 (Százezer) forintban állapítja meg.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró - a jogerős ítéletben megállapított - tények a következők.

A felperes jogelődje a korábban perbeli 1. és 2. hrsz. alatt nyilvántartott ingatlanokon az 1977-78. években több gazdasági épületet épített, közöttük a perbeli 2054 m² alapterületű épületet. Ez, az alperesek által is elismerten a felperes tulajdonában lévő felépítmény a jelenleg hatályos ingatlan-nyilvántartási adatok szerint 1384 m² területtel a felperes tulajdonában álló perbeli 1. hrsz-ú, továbbá 362 m² területtel az I-IV. rendű alperesek tulajdonában lévő - az V-VII. rendű alperesek hasznélvezetével terhelt - perbeli 2/10. hrsz-ú, és 308 m² területtel a VIII. rendű alperes tulajdonában lévő perbeli 2/11. hrsz. alatti földrészleten áll. Ez utóbbi két földrészlet kialakítására 2000. évben került sor a 2. hrsz-ú ingatlan megosztása során; azokat az FVM Hivatala a 2000. január 17-én meghozott 2528-1634. számú határozatával - részarány-kiadás jogcímén - az alperesek tulajdonába, illetve hasznélvezetébe adta.

A felperes az említett gazdasági épületet közvetlenül nem használja, azt bérbeadás útján hasznosítja. A hozzá tartozó 1240 m², illetve 1789 m² területeket kerítés választja el az alperesek által használt ingatlanoktól.

A felperes keresete - tartalmának a lényegét tekintve - annak megállapítására és ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére irányult, hogy a tulajdonában lévő perbeli felépítménynek az előzőekben megjelölt részei az alperesek ingatlanain állnak, és az így elfoglalt földrészletekre földhasználati jog illeti meg. Keresete jogalapját az építkezéskor hatályos Ptk. 97. § (2) bekezdésében, a Ptk. 116. §-ában, valamint a Ptk. 155. §-ában foglaltakban jelölte meg.

Az alperesek viszontkeresetet terjesztettek elő, és a keresetben érvényesített földhasználati jog ellenértékéként - az egymás közötti megállapodásuknak megfelelően - a felperes kötelezését kérték arra, hogy fizessen meg az V. rendű alperes részére 235.408 forintot, a VI. rendű alperes részére 607.449 forintot, a VII. rendű alperes részére 240.143 forintot, továbbá a VIII. rendű alperes részére 924.000 forintot. Kérték azt is, hogy kötelezze a bíróság a felperest a perbeli 2/10. hrsz. alatti ingatlanból „a felépítményt meghaladó”, általa birtokolt területrésznek az V-VII. rendű alperesek, a perbeli 2/11. hrsz. alatti ingatlanból „a felépítményt meghaladó”, általa birtokolt területrésznek a VIII.

rendű alperes birtokába adására, rendelje el az érintett ingatlanok közötti kerítésnek a tényleges telekhatárra történő áthelyezését; továbbá kérték a visszaadni kért területek művelhetővé tételét az ingatlan-nyilvántartásban megjelölt minőségi osztálynak megfelelően.

A felperes a viszontkereset kapcsán előterjesztett ellenkérelmében egyebek mellett azt adta elő: „Nincs kifogásunk az ellen, hogy alperesek az épület által el nem foglalt földrészletet birtokba vegyék” (13. sorszámu beadvány).

Az elsőfokú bíróság ítéletével – tekintettel az alperesek perbeli elismerő nyilatkozatára is – helyt adott a felperes keresetének. Egyidejűleg – az alperesek viszontkeresete folytán – kötelezte a felperest arra, hogy a perbeli 2/10. hrsz. alatti ingatlanból a felépítményt meghaladó, és általa birtokolt területet bocsássa az V-VII. rendű alperesek, a perbeli 2/11. hrsz. alatti ingatlanból a felépítményt meghaladó részben birtokolt területrészt bocsássa a VIII. rendű alperes birtokába; kötelezte továbbá arra is, hogy a perbeli 1. hrsz. alatti és a 2/10-11. hrsz. alatti ingatlanok közötti kerítést „...helyezze át a tényleges telekhatárra”. Az ezt meghaladó – a földhasználati jog ellenértékének megfizetésére és a birtokba adni kért területekkel szembeni minőségi követelmény tárgyában előterjesztett – viszontkeresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a viszontkereset részbeni elutasítását a földhasználati jog ellenértékére vonatkozóan annak összezszerűsége bizonyítatlanságával, egyebekben a jogalap hiányával indokolta. A felperes által „a felülépítményt meghaladóan” birtokolt ingatlanrészek átadására irányuló viszontkereseti kérelemnek helyt adó rendelkezését kizárólag arra alapította, hogy azt „a felperes nem ellenezte”.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a viszontkeresetre vonatkozó rendelkezései ellen a felperes és az alperesek egyaránt fellebbezéssel éltek. A felperes fellebbezése a viszontkereset teljes elutasítására irányult, míg az alperesek a földhasználati jog ellenértéke iránt előterjesztett viszontkereseti kérelmük elutasítását sérelmezték.

A másodfokú bíróság a 2007. március 27-én meghozott jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta és az V-VIII. rendű alperesek viszontkeresetét teljes egészében elutasította. Ennek megfelelően mellőzte a felperes viszontkereseti illeték megfizetésére kötelezését és a felperes teljes költsége, a viszontkereseti illeték, továbbá a fellebbezési illeték megfizetésére az alpereseket kötelezte. Ítéletének indokolása értelmében az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes nem ellenezte a

felépítményt meghaladóan az általa birtokban tartott terület átadását. Kimondta: a felperes azon állítása mellett, „hogy nem ellenzi az alperesek birtoklását”, azt lehetett megállapítani: „...vitatta, hogy ő akadályozná az alpereseket a birtoklásban.” Indokolásul a felperesnek – a fellebbezésében foglalt – nyilatkozatára hivatkozott, amely szerint kizárólag az épületek által elfoglalt részt tartotta birtokban, és bérbeadás útján sem hasznosít többet. A másodfokú bíróság álláspontja szerint: ezzel a felperesi állítással szemben – a Pp. 164. § (1) bekezdésére alapítottan – a viszontkeresetet előterjesztő alpereseknek kellett volna „igazolniuk” a felperes birtoklásának tényét; és miután erre vonatkozóan az elsőfokú eljárásban nem volt bizonyítási indítványuk, illetve a másodfokú eljárásban erre a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem látott lehetőséget, a bizonyítatlanság következményét az alperesekre hárította.

A földhasználati jog ellenértékének megfizetésére irányuló viszontkereseti kérelem – érdemben helyesnek tartott – elutasítását az elsőfokú bíróságtól eltérően indokolta. Ennek lényege szerint a felperes – a Ptk. 97. § (2) bekezdés a) pontja alapján – ingyenesen szerzett földhasználati jogosultságot, így ahhoz – miután a földhasználati jog keletkezésére a Ptk. 97. § (2) bekezdés c) pontja, illetve 137. § (2) bekezdése nem alkalmazható – utóbb sem kapcsolható ellenérték fizetési kötelezettség. A perköltség viselése körében a felperes fellebbezésének megalapozottságára tekintettel – rámutatva arra, hogy az alpereseket nem illeti mentesség, mert annak a Pp. 80. § (1) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn együttesen – szintén a felperes fellebbezésének megfelelően határozott.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, és annak hatályon kívül helyezése mellett – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával – a földhasználati jog ellenértékének megfizetésére, valamint a felperes által „a felépítményt meghaladóan” az ingatlanaikból birtokolt ingatlanrészek birtokba adására, és a kerítésnek a tényleges telekhatárra történő áthelyezésére, illetve lebontására irányuló viszontkeresetük teljesítését kérték, továbbá annak kimondását, hogy a peres felek maguk viselik a saját költségeiket. Másodlagosan az első- vagy másodfokon eljáró bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását kérték.

Az alperesek érvelésének a lényegét tekintve: téves volt a másodfokú bíróság által „a földhasználati díjfizetési kötelezettség” tárgyában hozott döntés kiindulási alapja, mivel a felperes földhasználati díjja soha nem volt ingyenes, lévén hogy a termelőszövetkezet – a felperes jogelődje – a részarányok után földjáradék fizetési kötelezettség terhelt. Tényként adták elő, hogy a felperes jogelődje által emelt – jelenleg is fennálló –

kerítésre tekintettel tulajdonszerzésük óta nem is kerülhettek az elkerített ingatlanrészek birtokába. A kerítés felújított állapotára vonatkozó - a másodfokú bíróság által mellőzött - bizonyítási indítványok másodfokú eljárásban történő előterjesztését azzal indokolták, hogy a felperes a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott „nóvumként” a kerítés „romos, alperesek által letaposott voltára”.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A jogerős ítélet meghozatalát követően a VII. rendű alperes 2007. november 14-én meghalt, ezzel a felülvizsgálati eljárás félbeszakadt. A Kúria ezért a Pfv.I.21.356/2007/10. számú - Pfv. I. 20.174/2015/4. számon kiegészítve - végzésével megállapította, hogy a földhasználati jog ellenértékének megfizetésére irányuló viszontkereseti kérelem körében a VII. rendű alperes jogutódai a II. rendű és az V. rendű alperesek.

Az időközben - 2008. március 26-án - elhunyt a VI. rendű alperes, akinek jogutódai ugyancsak a II. és V. rendű alperesek.

Az így folytatott felülvizsgálati eljárás során a felperes a Pfv.I.20.174/2015/3. számú ellenkérelmében elévülési kifogással élt. Érvelése szerint a jogerős ítélet kihirdetésével, 2007. március 27-én az elévülés megkezdődött, amelyet az eljárás félbeszakadása nem szakított meg, ezért a II. és V. rendű alperesek jogutódként az eljárás folytatását az ötéves elévülési időn túl, 2014. augusztus 4-én elkészen kérték. Egyúttal az ellenkérelmében foglaltak bizonyítására okiratokat csatolt.

Elöljáróban a Kúria rámutat arra, hogy a jogerős ítélet a Pp. 275.§ (2) bekezdése szerint csak a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálható felül. A Pp. 270.§ (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető.

A Kúria ezért nem vizsgálta a jogerős ítélet meghozatalát követő tényeket, körülményeket, a felperes elévülési kifogását.

A Kúria a Pp. 275.§-a értelmében a meglévő iratok alapján dönt, felülvizsgálati eljárásban bizonyítási eljárás lefolytatásának nincs helye. Ebből következően a felperes által utóbb a félbeszakadás után folytatódó felülvizsgálati eljárásban csatolt okiratokat nem vehette figyelembe.

A VI-VII. rendű alperesek a jogerős ítélet meghozatalát követően elhunytak. Jogutódaik, a II. és V. rendű alperesek perbe léptek. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a VI-VII. rendű alperesek viszontkereseti igényeinek a jogcíme a haszonélvezet volt.

A haszonélvezet - mint személyes szolgálat - a halál tényével megszűnik, a Ptk. - 1959. évi IV. tv. - 159.§ (4) bekezdése értelmében a haszonélvezet megszűnésével a dolog használatának, birtoklásának joga visszaszáll a tulajdonosra. Ezért jogutódlásnak csak annyiban volt helye, amennyiben a haszonélvezők pénzkövetelést érvényesítettek. Az azt meghaladó körben a felülvizsgálati eljárás a haszonélvezők halála folytán megszűnt. (4-I. sorszámú végzés)

Mindezeket előre bocsátva a Kúriának érdemben kellett vizsgálnia, hogy a Ptk. 155.§-a szerinti földhasználati jog ellenértéke a haszonélvezőket megilleti-e. Ebben a körben a Kúria rámutat: a földhasználati jog ellenértéke a használati díjtól eltérő jogi fogalom, amennyiben az nem a használó személyéhez, hanem az épület fennállásához kötődik, s a földhasználat mint idegen dologbeli jog ellenértéke - főszabályként egy összegben - a föld tulajdonosát illeti meg. A II. és az V. rendű alperesek mint tulajdonosok azonban a saját jogán ilyen igényt nem érvényesítettek; jogutódként pedig az igényük alaptalannak bizonyult. Mindezért ebben a körben a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. E vonatkozásban az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes és a VI-VII. rendű alperesek között a használati díj megtérítése iránt külön per indult.

Ezt meghaladóan az alperesek - a fentiek szerint a továbbiakban ide nem értve a II. és V. rendű alpereseket a jogutódi minőségükben - felülvizsgálati kérelme annyiban alapos, hogy felderítetlenek azok a viszontkereseti kérelmek elbírálása szempontjából jelentős tények, amelyekre alapítottan a jogszabályoknak megfelelő, megalapozott és végrehajtható döntés hozható.

A felülvizsgálati eljárásban az már nem volt vitássá tehető - minthogy ebben a keretben az elsőfokú ítélet részjogerőre emelkedett - hogy a felperest a tulajdonát képező felépítmény által elfoglalt alperesi ingatlanok pontosan meghatározott részein a Ptk. 155. §-a szerinti földhasználati jog illeti meg. Ez olyan dologi jogi hatályú jog, amely az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhető. Nem vitatható a felperesnek az a jogi okfejtése sem, hogy a jogelődje építkezése az akkori jogi környezetben megengedett volt, s az akkor hatályos jogszabályok szerint a maga számára építkezett, így az épület tulajdonjogát megszerezhetette.

A másodfokú bíróság akkor ítélte volna meg helyesen a viszontkeresettel érvényesített földhasználati jog ellenértékének megfizetése iránti igény jogszerűségét, ha figyelembe veszi: a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (Ámt.) 13. § (2) bekezdésében, 14-18. §-aiban és 20-21. §-aiban meghatározott földalap-képzési szabályok érvényesülése folytán egy minőségileg

más jogi helyzet állt elő a szövetkezet földhasználati jogosultsága tekintetében. Ennélfogva az alperesek a per során megalapozottan hivatkoztak arra, hogy a részarány-kiadás jogcímén részükre kiadott termőföldeket - az V-VII. rendű alpereseket megillető haszonélvezeti jogtól eltekintve - tehermentesen szerezték meg, s az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett térmértéknek megfelelő földrészlet birtoklására és használatára váltak jogosulttá. Ebből okszerűen következik, hogy a felperes javára a kereseti kérelmének megfelelően megállapított - a felek között valójában dologi hatályú vagyoni jogviszonyt eredményező - földhasználati jog ingyenességének igénylése sérti az alperesek tehermentes jogszerzését.

A kifejtettekből következően a Kúria szükségesnek tartja a felperes építménye által az alperesek földrészleteiből elfoglalt területrészekben fennálló - az elsőfokú bíróság előtt P.20.363/2004. szám alatt megindított perben érvényesített földhasználati díjtól elkülönülő, illetőleg a beépített ingatlanrész tekintetében helyébe lépő - földhasználati jog ellenértékének meghatározását. Ez olyan különleges szakértelmet igénylő kérdés, amely a Pp. 177. §-a értelmében szükségessé teszi - a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán mellőzött - szakértői bizonyítás lefolytatását. Az alperesek által hivatkozott adásvételi szerződések tartalma nem elégséges a földhasználati jog ellenértékének meghatározásához, annál is inkább, mivel a peres felek nyilatkozatának és az ügy sajátosságainak figyelembevételével annak nemcsak egyösszegbeni, hanem időszakonként fizetendő meghatározását sem lehet kizárni.

Az alpereseket - a Ptk. 98.§-a értelmében - a tulajdonjoguk alapján megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem. Ennélfogva a Ptk. 193. § (1) bekezdése szerint jogszerűen kérték az ingatlanaik - a felperes felépítménye által elfoglalt területet meghaladó - kerítéssel leválasztott részeinek a birtokba adását is. A felperest ezeket az ingatlanrészeket tekintve nem illeti meg a birtoklás joga. Az alperesek felülvizsgálati kérelme ebben a körben - a perben következetesen fenntartott viszontkereseti kérelmük tartalmához igazodóan - a felperes által a felépítményt meghaladóan birtokolt területek birtokba bocsátására és a kerítésnek „a tényleges telekhatárra történő áthelyezésére, illetve lebontására” irányult. Nem mellőzhető ezért annak megállapítása, hogy a felperes a tulajdonát képező felépítményt meghaladó mértékben birtokol-e az alperesek ingatlanaiból, illetve akadályozza-e az alpereseket az említett kerítésen túli ingatlanrészeik birtoklásában. A másodfokú bíróság ebben a körben nem fogadta el az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy „a felperes nem ellenezte a felépítményt meghaladóan általa birtokolt terület átadását”, mivel a felperes „vitatta, hogy ő akadályozná az alpereseket a birtoklásban”.

Tény, hogy míg az alperesek következetes előadása szerint e vitás

ingatlanrészeknek nincsenek a birtokában, addig a felperes erre a kérdésre a per felülvizsgálati tárgyalásán sem adott egyértelmű választ. Az ide kapcsolódó nyilatkozataiból - a jogerős ítélet indokolásában írtakkal egyezően - csak az állapítható meg, hogy „nem ellenzi az alperesek birtoklását”, az az alapvető kérdés azonban a perben még tisztázatlan, hogy kinek a birtokában vannak ezek az ingatlanrészek, illetve a felperes adott-e lehetőséget és ha igen, mikor, az alperesek számára azok birtokbavételére. Az a körülmény, hogy az alperesek ingatlanainak egy-egy részét - annak idején a felperes jogelődje által vitathatatlanul jogszerűen létesített - kerítés kapcsolja a felperes ingatlanához, alátámasztani látszik az alpereseknek azt az állítását, hogy ezideig nem tudták gyakorolni a birtokláshoz fűződő jogukat. Ehhez képest - a másodfokú bíróságnak a bizonyítási teher kérdéséről jogi álláspontjától eltérően - a Pp. 164. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával a felperest terheli a bizonyítási kötelezettség abban a vonatkozásban, hogy a vitatott ingatlanrészeket az alpereseknek birtokba adta, és - különös figyelemmel a földhasználati díj megfizetése iránt külön megindított perre - erre mikor került sor.

Abban az esetben ugyanis, ha bebizonyosodik: az alperesek - a felépítmény által elfoglalt területek kivételével - az ingatlanaikat már birtokba vették, illetve a birtokbavétel lehetőségének biztosítása ellenére nem éltek ezzel a jogukkal, a felperessel szemben a birtokba adásra irányuló viszontkeresetük nem lehet sikeres. Ellenkező esetben viszont, minthogy a mai napig fennálló kerítés - állapotától is függően - az alperesek ingatlanai egységes birtoklásának fizikai akadályát képezheti, az alpereseknek a kerítés lebontására irányuló viszontkeresete - ami nem jár szükségszerűen együtt annak a „tényleges telekhatárra történő áthelyezés”-ével - megalapozott lehet.

A másodfokú bíróság mindezeket a kérdéseket a másodfokú eljárásban lefolytatható bizonyításnak a Pp. 235. § (1) bekezdésében írt korlátait tévesen értelmezve, nem tisztázta. A másodfokú bíróság - a Pp. hivatkozott rendelkezésének helyes értelmezése mellett - nem mellőzhette volna az alperesek által felajánlott bizonyítási eszközök - így különösen a becsatolt fényképfelvétel - megvizsgálását, mivel ezen „új bizonyíték” előadását az tette szükségessé, hogy ekkor jutott tudomásukra a felperesnek az a fellebbezési ellenkérelmében foglalt állítása, hogy a kerítés - „romos letaposott” állapotánál fogva - nem jelenti akadályát a birtoklásuknak.

Mindezekre figyelemmel a Kúria részítéletet hozott, [Pp. 270.§ (1) bek., Pp. 213.§ (1) bek.] és a jogerős ítéletnek a VI-VII. rendű alperesek által a földhasználati jog ellenértéke iránti - a II. és V. rendű alperes által fenntartott - viszontkeresetet elutasító

rendelkezését hatályában fenntartotta.

Ezt meghaladó részében a Kúria a másodfokú bíróság megalapozatlan ítéleti rendelkezéseit - a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján - hatályon kívül helyezte. Ebben a keretben a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatala érdekében szükséges bizonyítási eljárást az elsőfokú bíróságnak kell lefolytatni, utalással a Pp. 252. § (3) bekezdésében írtakra is. A Kúria - a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján - emiatt utasította ezt a bíróságot - a felülvizsgálati kérelemmel érintett két viszontkereseti kérelem tárgyában - új eljárása és új határozat hozatalára.

A megismételt eljárásban szabályszerűen a per tárgyává kell tenni az alperesek által hivatkozott szakértői véleményt és - a Pp. 3. § (3) bekezdésében írtak szem előtt tartásával - biztosítani kell a felek számára a Pp. 164. § (1) bekezdésén alapuló bizonyítási kötelezettségeik teljesítését. Ebben a keretben célszerűen szakértői bizonyítással állapítható meg a felperes építménye által elfoglalt - az alperesek megszerzése szerint eredendően termőföldként hasznosítható - területek használati jogának ellenértéke. A peres felek meghallgatása, nyilatkozataik ütköztetése, és szükség szerint ugyancsak szakértői vélemény beszerzése útján tisztázható a per tárgyává tett kerítés állapota.

A megismételt eljárás során lehetőség lesz az újonnan felhozott jogi érvek, valamint a felperes által csatolt okiratok figyelembevételére. A jelen perre irányadó 1987. évi I. törvény 40.§. (1) bekezdésében foglaltak alapul vételével vizsgálni kell, hogy - a szövetkezet - a felperes jogelődje - földhasználata milyen ingatlanon valósult meg, terhelte-e földjáradék-fizetési kötelezettség, avagy ingyenes volt-e a földhasználat.

A jogerős ítéletnek a jelen részítélettel hatályában fenntartott részében a II. és V. rendű alperes pervesztesek lettek, ezért a felperesnek ezzel összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költségét kötelesek megfizetni a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján.

A másodfokú ítélet támadott egyéb rendelkezéseinek - az elsőfokú ítélet érintett részére is kiterjedő - hatályon kívül helyezésére, és az új eljárásra utasításra tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (5) bekezdése értelmében a peres feleknek a felülvizsgálati eljárással felmerült - a peres felek jogi képviselőinek a felülvizsgálati érték alapulvételével megállapított, az általános forgalmi adót is magában foglaló díján felül az eljárási illetékek szerinti különbségtétellel meghatározott - költségeit megállapította. Mindezek viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie - utalással a Pp. 252. § (4) bekezdésében írtakra is - az új határozatában.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - az alperesek kérelmére - a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2015. október 14.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Gábor s.k. bíró